

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/127/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7510210813
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 12. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Kupková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:7510210813.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Kupkovej a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Mariany Muránskej v právnej veci žalobkyne K. T., rod. W., dôchodkyne, nar. XX.X.XXXX, bytom I. XX, XXX XX A. N. H., občianky I., zastúpenej JUDr. Evou Geleneky Hencovskou, advokátkou, Advokátska kancelária so sídlom Bajzova 2, Košice, proti žalovanému S. W., dôchodcovi, nar. X.X.XXXX, bytom D. X, XXX XX I. T., občanovi I., zastúpeného JUDr. Stanislavom Lampartom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Nám. sv. Mikuláša 29, 064 01 Stará Ľubovňa, o zaplatenie 14.960,93 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu v Starej Ľubovni č.k. 2C/100/2011-113 zo dňa 9.10.2012 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh žalobkyne zamietol. Žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa sa žalobou, doplnenou podaním z 16.3.2011, domáhala zaplatenia sumy 14.960, 93 eur titulom náhrady škody, ktorú jej mal žalovaný spôsobiť tým, že úmyselne obišiel svoju povinnosť, vyplývajúcu mu z dedičského rozhodnutia vydaného Štátnym notárstvom Košice-vidiek zo dňa 13.5.1985 č.k. D 303/1985-10 vo veci prejednaná dedičstva po poručiteľovi S. W., ktorý bol jej otcom. Uvedeným rozhodnutím bola žalovanému uložená povinnosť v prípade poskytnutia náhrady za poľnohospodárske pozemky z akéhokoľvek titulu vyplatiť jej hodnotu 1 získanej náhrady. Žalovaný poľnohospodársku pôdu, ktorú zdedil, previedol na svoje deti. Napriek tomu, že o možnosti predaja týchto pozemkov ho viackrát upovedomila, protiprávnym konaním porušil dedičské rozhodnutie, čím jej vznikla ujma. Túto vyčíslila z hodnoty jednej polovice pozemkov, ktoré boli predmetom dedičského konania a za ktorú sumu ich bolo možné predať. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Uviedol, že neporušil žiadnu právnu normu ani nekonal v rozpore s dobrými mravmi a nijaká škoda žalobkyne nevznikla ani sa nijako neobohatila.

Z vykonaného dokazovania zistil, rozhodnutím Štátneho notárstva Košice-vidiek č. D 303/85 - 10 z 13.5.1985 bolo prejednané dedičstvo po poručiteľovi S. W.. Ako dedičia prichádzali do úvahy deti poručiteľa a to žalobkyňa a žalovaný. Predmetom dedenia boli poľnohospodárske pozemky, ktoré ako jediný dedič nadobudol titulom dedenia žalovaný, s povinnosťou vyplatiť žalobkyne v prípade ak bude poskytnutá náhrada za tieto poľnohospodárske pozemky z akéhokoľvek titulu náhradu vo výške 1-vice, do 14 dní od poskytnutia náhrady. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 15.8.1985. Nehnutelnosti -poľnohospodársku pôdu v kat. úz. I., ktorá bola predmetom dedičského konania po neb. S. W., žalovaný na základe darovacej zmluvy, vklad ktorej bol povolený v katastri nehnuteľnosti pod V 3149/10zo dňa

30.11.2010, previedol svojim deťom T. C. a S. W., ktorí sú v súčasnej dobe vedení ako podieloví spoluvlastníci k poľnohospodárskym pozemkom zapísaným v LV č. XXX, XXX, XXX, XXXX a XXXX. Zo svedeckej výpovede K. W., syna žalovaného zistil, že žalobkyňa chcela nehnuteľnosti predať, avšak žalovaný vzhľadom na skutočnosť, že išlo o nízku cenu, s tým nesúhlasil. Svedok potvrdil, že je si vedomý svojho záväzku vyplatiť žalobkyni polovicu výnosov z predaja uvedených pozemkov. Zo svedeckej výpovede T. C. zistil, že žalobkyňa chcela predať pozemky, ktoré boli predmetom dedenia po jej otcovi, avšak žalovaný, ktorý je jej otcom, s tým nesúhlasil z dôvodu, že cena bola nízka a záujemca o kúpu p. I. nemal snahu stretnúť sa s jej otcom. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd prvého stupňa posúdil vec podľa § 415, § 420 ods. I, 3, § 442 ods. I, 2 ako aj § 451 ods. I, 2 a § 456 a § 458 Občianskeho zákonníka. Z vykonaného dokazovania vyvodil záver, že nebolo preukázané protiprávne konanie žalovaného. Žalovaný, ako vlastník predmetných pozemkov bol oprávnený ich držať, disponovať s nimi, užívať, brať úžitky. Využil oprávnenie vlastníka nakladať s predmetom vlastníctva a v súlade s platnou právnou úpravou previedol svoje vlastnícke právo k predmetným pozemkom na svoje deti T. C. a K. W.. Toto konanie nemožno považovať za protiprávne ani za konanie v rozpore s objektívnym právom ani v rozpore s dobrými mravmi. S ohľadom na túto skutočnosť nemožno ani vyvodiť zodpovednosť žalovaného za škodu. Súd prvého stupňa posúdil nárok žalobkyne aj podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka, t.j. ako bezdôvodné obohatenie, s ohľadom na tvrdenie právnej zástupkyne žalobkyne. Vychádzal zo zistenia, že k darovaniu predmetných pozemkov žalovaným svojim deťom došlo bezodplatne, teda žalovaný z darovania nemal žiaden prospech, teda nemá ani čo žalobkyni vydať. Poukázal na judikát NS SR č. 45/2005 v zmysle ktorého dedičské rozhodnutie, podľa ktorého preberajúci dedičstva - poľnohospodárskych pozemkov, sa stáva jeden z dedičov s tým, že v prípade poskytnutia náhrady za ne z akéhokoľvek titulu vyplatí 1 náhrady druhej dedičke, treba považovať za obdobu (analogiu) zmluvy (dohody) ktorá zakladajú majetkové právo zaväzuje nielen jej účastníkov, ale aj ich právnych nástupcov a ktorá im umožňuje domáhať sa práv, resp. nárokov ňou založených, ak sa stanú splatnými. Súčasní vlastníci poľnohospodárskej pôdy nárok žalobkyne na výplatu 1/2vice výnosov nespochybňujú a pred súdom deklarovali, že v prípade poskytnutia akéhokoľvek výnosu jej 1-vice vyplatia. Na základe uvedeného vyvodil právny záver, že nárok uplatnený žalobkyňou nie je možné posúdiť ani ako nárok na náhradu škody ani nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, preto žalobu v celom rozsahu zamietol. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. I O.s.p. a § 150 ods. I O.s.p. Zistil, že v danom prípade existujú okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré bolo potrebné pri rozhodovaní o trovách konania prihliadať. Za takto dôvod podľa názoru súdu je potrebné považovať objektívne vzniknutú situáciu na ktorej nesie vinu žalovaný. Účastníci konania sú súrodenci. Predmetom je zaplatenie náhrady za pozemky, ktoré žalovaný zdedil v dedičskom konaní po rodičoch s povinnosťou vyplatenia 1-vice výnosu žalobkyni. Žalovaný tým, že bezodplatne previedol vlastnícke právo k uvedeným nehnuteľnostiam svojim deťom, vzbudil u žalobkyne pochybnosti o správnosti takéhoto úkonu. S ohľadom na uvedené, považoval za spravodlivé aplikovať zákonné ustanovenie § 150 ods. I O.s.p. a úspešnému účastníkovi, ktorým je žalovaný náhradu trov konania nepriznať.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa včas podali odvolanie obaja účastníci konania.

Žalobkyňa namietala nesprávne právne posúdenie a žiadala, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Trvala na tom, že žalovaný tým, že previedol sporné pozemky na svoje deti, porušil dobré mravy tým, že sa snažil vyhnúť vyplatiť jej náhradu za pozemky, ktoré aj ona zdedila. Poukázala na to, že ak by žalovaný nemal takýto úmysel, a prevod bol urobený iba z dôvodu jeho vysokého veku, bol by na deti previedol všetky pozemky, nielen tie, ktoré aj ona zdedila. Poukázala na to, že si uplatnila nárok na vyrovnanie dedičských podielov podľa zákona č. 293/1992 Zb. a jediným dôvodom, prečo návrh vzala späť bol písomný záväzok žalovaného v liste z 24.4.1992, že jej dá plnú moc na to, čo bude potrebné s roľami urobiť. V liste jej potvrdil, že polovica roľ je jej, prípadne náhrada za ne. Je toho názoru, že konanie žalovaného napĺňa atribúty úmyselného konania voči dobrým mravom v snahe nemusieť sa s ňou vyrovnáť z titulu vyporiadania dedičstva.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne vo veci samej písomne vyjadril a žiadal potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa, okrem výroku o trovách konania, voči ktorému podal samostatné odvolanie. Poukázal na skutočnosť, že na základe zdedenia predmetných pozemkov mal aj právo disponovať s nimi. Nevidí žiadne porušenie zákona ani dobrých mravov keď darovacou zmluvou previedol predmetné pozemky

na svoje deti. Tým nijako nespôsobil ujmu žalobkyni. Bol si vedomý, že ak by sa predmetné pozemky predávali, nielen on, ale aj jeho deti majú povinnosť vyplatiť žalobkyni náhradu za ustupujúci dedičský podiel. Žalobkyňa týmto prevodom nebude nijako ukrátená. K možnému predaju pozemkov uviedol, že o tieto pozemky nikdy nikto neprejavil skutočný záujem. Nikto ho nekontaktoval ani nenavštívil. Sám nepredpokladá, keďže žije v I. T., žeby on, alebo jeho deti predmetné pozemky osobne užívali. V prípade seriózneho záujmu a ponúknutie reálnej kúpnej ceny, bude vyplatený žalobkyni výnos vo výške 1-vici. Poukázal aj na to, že doposiaľ, pokiaľ mu bol vyplatený výnos z prenájmu za zdedené pozemky, vždy žalobkyni vyplatil polovicu. Preukázal to aj kúpnou zmluvou z 23.11.1992 a dokladom o zaplatení sumy 12.260,- Sk žalobkyni.

Žalovaný včas podal odvolanie do výroku o trovách konania. Nesúhlasil s aplikáciou § 150 ods. 1 O.s.p. Poukázal na skutočnosť, že bol úspešným účastníkom v konaní a má právo na zaplatenie trov konania žalobkyňou, ktoré si aj uplatnil. On sám je v rovnakej majetkovej situácii ako žalobkyňa. Je starobným dôchodcom. Jeho zdravotný stav s ohľadom na vek je zlý a má mnohé zdravotné problémy. Žije v dome, o ktorý sa musí starať, opravovať ho, udržiavať a hlavne s domom sú vysoké prevádzkové náklady, ktoré sú v oblasti v ktorej žije, najmä na kúrenie, elektrinu, podstatne vyššie ako v oblasti, v ktorej žije žalobkyňa. Dôvody hodné osobitného zreteľa by mohli byť na strane žalobkyne iba z dôvodu, ak by táto bola nemajetná, čomu tak nie je. Ich majetkové pomery sú podľa neho rovnaké. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách prvostupňového konania tak, že mu ich prizná podľa vyčíslenia z 18.9.2012.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p., vec prejednal bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, správne zistil skutkový stav a z vykonaného dokazovania vyvodil aj správne právne závery, okrem výroku o trovách prvostupňového konania. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistenom skutkovom stave. Na týchto správnych skutkových zisteniach sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Odvolací súd sa plne stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že žalovaný tým, že previedol bezodplatnou darovacou zmluvou pozemky, ktoré boli predmetom dedenia po neb. S. W., zomrelom dňa X.X.XXXX svojim deťom, neporušil žiaden právny predpis a nespôsobil žalobkyni škodu ani nezískal bezdôvodné obohatenie, ktoré by mal povinnosť vydať.

Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že rozhodnutím Štátneho notárstva Košice-vidiek č. D 303/85-10 bolo vyporiadané dedičstvo po neb. S. W., zomrelom dňa X.X.XXXX. Dedičmi po neb. boli žalobkyňa a žalovaný, ako deti poručiťľa. V tomto konaní bola schválená dohoda dedičov, podľa ktorej poľnohospodársku pôdu, zapísanú v pôvodných pozemnoknižných zápisniciach č. 16, 103, t.č. zapísaných v LV č. XXX, XXX, XXX, XXXX a XXXX, k.ú. I. nadobudol syn poručiťľa S. W., nar. X.X.XXXX (žalovaný) v celosti s podmienkou, že ak by bola poskytnutá náhrada za tieto poľnohospodárske pozemky má povinnosť vyplatiť K. T., rod. W. (žalobkyni) výnos vo výške 1-vice z vyplatenej náhrady do 14 dní od jej poskytnutia. Predmetná poľnohospodárska pôda bola v užívaní socialistickej organizácie.

Zákon č. 293/1992 Zb. umožňoval v takýchto prípadoch vyrovnat' dedičské podiely buď dohodou oprávnenej a povinnej osoby, ktorá bola podkladom pre vydanie osvedčenia o vlastníctve (spoluvlastníctve) alebo cestou súdu. Určoval aj lehotu na uplatnenie nároku, ktorá bola stanovená do 30.6.1993, pod následkom zániku nároku (preklúzie). Žalobkyňa sa cestou štátneho notárstva domáhala vyrovnania dedičských podielov k predmetným pozemkom, avšak návrh vzala späť, čím jej nárok v zmysle citovaného zákona zanikol. Žalovaný sa stal na základe dedenia vlastníkom týchto pozemkov v celosti s povinnosťou vyplatiť žalobkyni v prípade že z akéhokoľvek dôvodu bude mu vyplatená náhrada, výnos zodpovedajúci 1-vici.

Z vlastníckeho práva jednoznačne vyplýva vlastníkovi, tak ako to uviedol súd prvého stupňa, právo predmet vlastníctva užívať, brať z neho úžitky disponovať s ním. S ohľadom na dojednané majetkové právo žalobkyne a odkladaciu podmienku výplaty náhrady za jej dedičský podiel, povinnosť vyplatiť dedičský podiel za predmetné pozemky žalovanému mohla vzniknúť iba v prípade, ak by sa vlastníctva zbavil spôsobom, žeby zaň získal majetkový prospech.

Rozhodnutie o vysporiadaní dedičstva, podľa ktorého sa preberateľom dedičstva poľnohospodárskych pozemkov stáva jeden z dedičov s tým, že v prípade scudzenia pozemkov za náhradu sa táto rozdelí v rovnakom pomere medzi všetkých dedičov, možno považovať za obdobu (analógiu) zmluvy resp. dohody, ktorá zakladajúc majetkové právo zaväzuje nielen jej účastníkov, ale aj ich právnych nástupcov na oboch stranách, ktorým umožňuje domáhať sa práv, resp. nárokov ňou založených, ak sa stanú splatnými ako aj splnenia povinnosti právnymi nástupcami pôvodného dediča.

Prevod vlastníckeho práva žalovaného na svoje deti nijakým spôsobom nepoškodil žalobkyňu, ktorej právo na vyplatenie hodnoty z predaja predmetných pozemkov vo výške 1-vice nezaniklo, ale právne trvá a prechádza aj na jej právnych nástupcov a zároveň trvá aj povinnosť detí poručiteľa vyplatiť zo získanej náhrady za tieto pozemky z akéhokoľvek dôvodu buď žalobkyňi, alebo aj jej právnym nástupcom, hodnotu jej dedičského podielu. K predaju predmetných pozemkov nedošlo, teda nenastala teda splatnosť výplaty žalobkyňi za tieto pozemky. O tom, kedy a za akú cenu sa pozemky odpredajú, prípadne sa získa finančný výnos, rozhoduje vždy vlastník.

Námietka žalobkyne, že konaním žalovaného došlo k porušeniu dobrých mravov je nedôvodná. Porušenie dobrých mravov sa musí vzťahovať ku konkrétnemu právnemu úkonu. V danom prípade by sa mohlo jednať iba o neplatnosť darovacej zmluvy, čo nie je predmetom tohto konania. Zo žiadne právneho predpisu nevyplýva, žeby žalobkyňa mala právnu možnosť ovplyvniť vlastníka nehnuteľnosti, kedy a za akú cenu má nehnuteľnosti, ku ktorým má právo na zaplatenie časti výnosu, odpredať alebo inak získať prospech. Tým že k prevodu došlo bezodplatne na právnych nástupcov, aj týmto trvá právna povinnosť vyplatiť, v prípade získania finančného výnosu za tieto pozemky, z tohto výnosu žalobkyňi, alebo jej právnym nástupcom jednu polovicu. Je treba uviesť, že žalovaný už nie je nositeľom hmotného práva, (vlastníckeho práva) nie je ani pasívne legitimovaný v spore.

Rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá je vecne správny, preto ho odvolací súd postupom podľa § 219 ods. I O.s.p. potvrdil.

Odvolací súd nepovažuje však rozhodnutie o trovách konania s aplikáciou § 150 ods. I O.s.p. v predmetnej veci za správny. Žalovaný bol v konaní pred súdom prvého stupňa úspešným účastníkom a vzniklo mu právo na náhradu trov konania, ktoré účelne vynaložil v súvislosti s bránením práva v tomto konaní a vzniklo mu právo podľa § 142 ods. I O.s.p. na ich náhradu. V konaní však vznikli trovy konania obom účastníkom titulom právneho zastúpenia a tak žalobkyňa ako aj žalovaný ich budú musieť zaplatiť svojím právnym zástupcom. Odvolací súd je toho názoru, že v predmetnej veci nebolo možné aplikovať ustanovenie § 150 ods. I O.s.p. ale iba ustanovenie § 142 ods. I O.s.p.

Zároveň však zistil, že právny zástupca žalovaného v lehote 3 dní od vyhlásenia rozsudku trovy právneho zastúpenia, ktoré si uplatnil, nešpecifikoval a špecifikáciu týchto trov nepredložil ani k odvolaniu. V odvolaní iba poukázal na údajnú špecifikáciu z 18.9.2012. V spise sa však žiadna špecifikácia trov právneho zastúpenia z tohto dňa ani iného podania nenachádza a nie je ani podchytená v zápisnici o pojednávaní zo dňa 18.9.2012.

Podľa § 151 ods. I, 2 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh, spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia. Ak účastník v lehote podľa odseku I trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu

ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takomto prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Zo spisu žalovanému, okrem trov právneho zastúpenia iné trovy konania nevyplývajú, trovy právneho zastúpenia neboli špecifikované právnym zástupcom žalovaného v súlade s § 151 ods. 1, 2 O.s.p. ani v podanom odvolaní, z uvedeného dôvodu, aj keď vzniklo žalovanému právo na ich náhradu, nebolo možné zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania a tieto žalovanému priznať. Odvolací súd teda postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil aj výrok rozsudku prvého stupňa o trovách prvostupňového konania, avšak z iného právneho dôvodu.

Odvolací súd verejne vyhlásil rozsudok bez nariadenia pojednávania. V čase verejného vyhlásenia rozsudku nebolo možné rozhodnúť o náhrade trov odvolacieho konania, pretože neboli vyčíslené, preto o týchto trovách rozhodne samostatným uznesením podľa § 214 ods. 4, 5 O.s.p. samostatným uznesením, ktoré doručí účastníkom spolu s rozsudkom odvolacieho súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.